СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 57. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 11. березня 1931. VOL. XXXIX. No. 57. Jersey City, N. J., Wednesday, March, 11, 1931. THREE CENTS.

РОБОТИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ В НОВІЙ АНҐЛІЇ

ВАШИНҐТОН. — Полковник Артур Вудс, голова Комітету заради безробіттю, подає, що в останніх часах поліпшилися відносини в ткацькім і шкіряним промислі. Принаймні нема тепер повідомлень, що замикають фабрики. Це відноситься головно до Нової Анґлії й полудневo-західніх стейтів. У Фол Рівер дві бавовняні фабрики почали наново роботи, а в Марлборо, Масс., фабрика годинників Волтема покликала 1,500 робітників, яким дає частинне заняття.

Доносять також з Алабами, що й там відносини поправляються. Зате нема ніяких потішаючих відомостей з околиць над Пацифіком, Ню Йорку й території, обнятої Великими Озерами.

ДАЛІ КРИТИКУЮТЬ ГУВЕРА.

НЮ ЙОРК. — Промислова комішенерка, Мисс Френсіс Перкинс, Пол Келоґ, редактор „Ди Сорвей Ґрефик" та інші скритикували президента за його заветовання законопроєкту сенатора Ваґнера в справі реорганізації бюр праці. Критикуючі кажуть, що федеральний уряд відкинув пропозицію Ваґнера, яка допомагає безробітним, а на місце відкиненого не дає нічого іншого. Дотого сенатор Ваґнер перетрактував у справі того законопрєкту два роки і було доволі часу робити заміти, або прийти з урядовою пропозицією, яка була би ліпша від проєкту Ваґнера.

ПОПИРАЮТЬ ПРАВИБОРИ.

ВАШИНҐТОН. — Бувший ґовернор Ал Смит заявився проти правиборів, а радив вернутися до конвенцій старого стилю.

Шодо цього не годяться зі Смитом навіть многі його прихильники. Вони кажуть, що коли Смит має рацію, тоді треба признати, що всяке народнє представництво є ні до чого, та ще треба змінити американську конституцію, а президента зробити диктатором. Тоді тільки богачі матимуть силу. Вони обсаджатимуть уряд і контролювати господарку держави. Так каже сенатор Керевей.

ПРЕСА СТАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ НЕЗАЛЕЖНОЮ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Віктор Розвотер, бувший редактор і видавець „Ди Омага Бі", мав виклад перед членами „Віменс Нешенел Ріпобликен Клоб" про вплив преси у політичнім житті.

Він каже, що американська преса стає чимраз більше безпартійною і не служить специяльним інтересам партій, ні не виховує читачів по партійним програмам. А це діється тому, що преса стає залежною тепер від великої маси читачів, а ще більше від оголошень, а тим, що платять за оголошення, залежить більше на тім, щоб часопис читало як найбільше людей, ніж щоби ті люди ставали добрими демократами чи републиканцями.

ЗАПОВІДАЄ ВИБІР ГУВЕРА.

НЮ ЙОРК. — Ален Факс, секретар Гуверової стейтової кампанії в 1928 р. й один з головних прихильників номінації Гувера на републиканського кандидата на президента в 1920 р., заявив тепер на вічу, що Гувер знову кандидуватиме в 1932 р. і скінчить свою карієру в 1936 р. як президент, який стоятиме біля Вашинґтона й Линколна.

НЕ РОЗУМІЮТЬ ПОЛІТИКИ СТИМСОНА.

ВАШИНҐТОН. — В столиці широко дебатують над тим, що означає заява секретаря стейту Стимсона в справі назначення комісії для розслідження відносин у Росії.

Одні кажуть, що це є звязане з майбутнім визнанням совітів, а інші є цеї думки, що це підготовляється інтервенція проти совітів.

ЗАЛИШИЛИ ПРОГИБІЦІЮ НА БОЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Проґресивні републиканці й демократи, які радитимуть над пляном праці слідуючого конґресу, виключають прогибіцію з порядку нарад.

НЮ ЙОРК СТАНЕ СПОКІЙНИМ МІСТОМ.

НЮ ЙОРК. — Едвард Ф. Бравн, голова комісії, яка має зліквідувати гамір міста, заповідає, що за 10 літ буде в Ню Йорку приємно жити, бо буде цілковитий спокій. Як тепер мусять будувати доми, забезпечені від огню, так охоронятиме закон мешканців не тільки від огню, але й від галасу. Собвеї їздитимуть спокійно, автомобілі трубітимуть мелодійно, а навіть вентилятори стануть лагідно функціонувати, так, що їх навіть не буде чути.

БИРД ПЛЯНУЄ НОВУ ПОДОРОЖ ДО БІГУНА.

МАЯМІ (Флорида). — Віцеадмірал Бирд подає, що він готується до нової подорожі до полудневого бігуна. Бирд каже, що розсліджуватиме бігун з іншого боку, як попередно, та надіється відкрити нові землі, а може яку нову частину світа. Подорож буде коротша від попередньої і треватиме 9 місяців.

ДАВАТИМУТЬ ЗАГРАНИЧНІ ПОЗИЧКИ.

НЮ ЙОРК. — Вол Стріт склонний давати Европі нові позички. Це є наслідком того, що фінансове положення европейських країв поправляється.

БУДЕ ОБМЕЖЕНА ПОЛЬСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ ДО БРАЗИЛІЇ.

Жовтнева революція отворила очі новому урядові. Богато було чужинців — елейторів, які були піддані бразилійські і піддані польські. Хотіли користати з права бразилійського, але як що зайшло, так апеляція до польського консуля. Для бразилійського уряду це клопіт. Уряд хоче: або, або! Або бути горожанином бразилійським, або горожанином чужої держави, але тоді не може бути виборцем. А що Поляки богато дали урядови клопоту, то, як доносять, трохи менше їх приїде у Бразилію, ніж було у пляні—(„Праця").

БРАЗИЛІЙСЬКІ ГАРАЗДИ.

Прудентопольська „Праця" (з 6. II, 1931) пише: Страшні спеки панують і досі у північних штатах Сеара, Параіба і Ріо Ґранде до Норте. Коли нині у нашій Парані, де паде довільно дощ, а є й хліб дома, а однак скарга загальна на крізу, то щож сказати про північні штати. Від многих місяців не впала крапля дощу у 3-ох вище згаданих провінціях. В цих тижнях упав в Сеара перший дощ по довгій посусі. Та він не вистарчає, щоб земля набрала потрібної вогкости. В інших провінціях, як у Сеара, дальше панують нечувані спеки. Сонце впрост убиває людей, товар гине, великими ріками перейде людина сухою ногою. Уряд федеральний дав підмогу для Сеара 700 контів, для Параіби і Ріо Ґранде до Норте 600 контів.

Доносять з Параіби, що там у мунісіпії Пікуі вмерло з голоду 8 дорослих людей і декілька дітей, інші втікають. Можемо собі представити страшне положення у Параібі, коли з округа Бурі вийшло 3,000 душ і прийшли ледви живі до Арея. Все покинули, а втікали, ратуючи життя.

ОПІКА БОЛІВІЙСЬКОГО УРЯДУ НАД ІНДІЯНАМИ.

У Болівії тамошній уряд видав закон, силою якого кожний настоятель місії над Індіянами є рівночасно і цивільним шефом над ними. Кожний настоятель місії є тимсамим адміністратором духовним, політичним і економічним над дикими племенами. Уряд визначив вже великі обшари землі, які дарує Індіянам. Там вони поселяться, відокремлені від білих.

ЯК ВИГЛЯДАЄ РОЗЗБРОЄННЯ В ПРАКТИЦІ.

На засіданні воєнної комісії бельгійського парляменту міністер Броквіль заявив, що правительство асиґнувало 1.3 міліярда франків на потреби оборони краю. З цеї суми 700 міліонів призначені на розбудову воздушної фльоти, а 600 міліонів на будову прикордонних кріпостей.

ПАСТЕРИЗОВАНЕ ПИВО.

Незадовго будуть продавати в Анґлії пастеризоване пиво. Великі фабриканти пива інсталювали вже пастеризаційні апарати. Ця ідея не є нова. Вже Пастер хотів запровадити пастеризацію вина. Пиво розгрівається на 140 степенів Фаренгайта. Ця температура вистарчає, щоби вбити всякі зародки ферментації, не нарушуючи якости пива. В цей спосіб можна буде переховати пиво три до пять літ.

ЗМЕНШЕННЯ КОНТИНҐЕНТУ СЕЗОНОВИХ РОБІТНИКІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Німецька Державна Рада ухвалила законопроєкт міністерства праці, який управильнює наново справу допущення сезонових робітників до Німеччини в цьому році. Закон зменшує число сезонових робітників до двох третих минулорічного континґенту. Мотивуючи цей законопроєкт, представник міністерства зазначив, що обмеження числа чужих робітників наступило з приводу нечуваного зросту безробіття в Німеччині. В половині січня ц. р. число безробітних виносило 4,765,000 осіб.

АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

На засіданні парляментарної комісії для закордонних справ премієр Гостлен підкреслив, що співпраця Мадярщини з Австрією улекшена є тим, що італійсько-німецька приязнь творить основу як для політики Мадярщини так і Австрії. Мадярсько-німецьке зближення не противорічить інтересам ніякої великої держави. Мадярщина є звязана з Австрією спільністю інтересів, і з цього приводу співпраця цих обох країв є життєвою конечністю.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ГОЛОДНИХ БЕЗРОБІТНИХ У РАДОМСКУ.

Польські часописи пишуть, що в Радомску перед староством і маґістратом демонстрували оноді безробітні в числі 800 осіб. Вони домагалися приміщення для безробітних. Коли маґістрат і староство заявили, що не мають грошей для безробітних, останні напали на міську пекарню і забрали все печиво. На безробітних ударила поліція. Прийшло до бійки, яка скінчилася тим, що кілька безробітних було ранених.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

На сибірській залізничій лінії недалеко стації Мисовая зударилися оноді два поїзди: особовий з вантажним. Обі льокомотиви і 7 ваґонів зовсім розбиті. В катастрофі згинуло 20 осіб, а дуже багацько є ранених.

МЕМОРІЯЛ УКРАЇНСЬКОГО ЕПИСКОПАТУ.

Італійська преса помістила на днях меморіял українського епископату в справі „пацифікаційної акції в південно-східній Польщі".

Як передають зміст польські „католицькі" часописи (Ґазета Варшавска з 31. січня 1931), українські епископи просять інтервенції св. Отця в „справі страшного нещастя, яке впало на їх нещасний нарід" та описують положення українського народу під Польщею.

ВЛОМ ДО БАНКУ.

В ночі з 27-го на 28-го січня ц. р. злодії вломилися в Золочеві до Кресового Банку. Розбили там дві каси та забрали 4 тисячі золотих і 20 долярів.

ДВОМІРКА, АБО ЧОМУ В РУМУНІЇ ТАКА КРІЗА.

Генеральна дирекція залізниць зарядила, щоб офіцири та їх родини везлися на залізницях неограничено з 75-процентовою знижкою.

АРЕШТОВАНИЙ ПО 12-ТИ РОКАХ.

Перед 12-ти роками в С. Павлі склався такий випадок. Адріяно Діяс убив свого патрона і його жінку. Він утік і прибрав назвиско Жозе Морейра. Він був поліційним урядником і отворив вкінці склеп, маючи капіталу 100 контів. Склеп отворив він у Ніктерой. Цими днями він вів одно слідство поліційне, при цій нагоді виявилося, що він є Адріяно Діяс, убийник з С. Павля. Його арештовано.

„НАЙГІДНІШИЙ ГОРОЖАНИН" МІСТА ВІКТОРІЇ, Б. К.

Фредерикови Ляндсберґови, Жидови з України, признано популярним голосуванням, яке перепроваджувала орґанізація Родимих Синів та Дочок Канади, титул „найгіднішого горожанина" міста Вікторії, Б. К. Ляндсберґ приїхав до Канади, маючи 20 лт. Зразу робив у фабриках та при будовах, опісля став педлером і наконець доробився до того, що є одним з найбільших бизнесістів у Брітіш Коломбії. Одначе від інших „доробкевичів" він відріжняється тим, що дає жертви на ріжні добродійні цілі.

ЛЯХИ СТАРАЮТЬСЯ ЗАКРИТИ ПРАВДУ ПРО ПАЦИФІКАЦІЮ.

Перевівши широку „пацифікацію" Галичини й наробивши собі клопоту на міжнароднім терені, Ляхи тепер стараються ріжними способами закрити правду про пацифікацію. Ляцька поліція, жандармерія, шпиґуни та ріжні „обронці Польщі" стараються залякати українське населення, щоб воно не говорило нікому правди про ляцькі звірства.

В українських ґазетах цензура старанно викреслює промови українських послів, які вони виголошують у соймі та в комісіях сойму. Цензура конфіскує навіть ті части промов, які були видрукувані у варшавських та інших польських ґазетах. Зате без найменшої уваги вона пропускає промови ріжних напасників на Українців та пояснення й оборону представниками влади поведення польських пацифікацій у Галичині.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО ПАЦИФІКАЦІЮ.

На засіданню адміністративної комісії польського сойму 21 січня посол Цьолкош (ППС) говорив, що Українці в Польщі складаюьт одну третину польського населення, а мають тут своїх шкіл лише 779 на 29,292 їх загального числа. (По останніх урядових польських даних, як піднесла посолка Рудницька, Українці мають лише 651 державних шкіл). Навіть коли рахувати Українців згідно з польською статистикою, то їх в Польщі є найменше 15 процент, а своїх шкіл вони мають лише два і пів проценту. Колиб навіть порахувати всі утраквістичні школи, то й тоді процент усіх „українських" шкіл буде далеко меншим від 15.

Цьолкош казав, що підчас пацифікації польська влада установила два принципи: збірної відповідальности та збірної кари. Та всеж пацифікація не розвязала української справи, бо спокій панує лише на цвинтарі. Інші польські посли боронили уряд і виправдували його поступовання в Галичині супроти Українців.

СТРАШНИЙ ЗЕМЛЕТРУС НА БАЛКАНАХ

ТРЕВАЮТЬ ЩЕ ДАЛЬШІ ПОТРЯСЕННЯ ЗЕМЛІ. КІЛЬКАСОТ УБИТИХ І ТИСЯЧІ ПОРАНЕНИХ ТА БЕЗДОМНИХ.

БІЛГОРОД (Югославія). — На протязі цілої доби час-від-часу було сильне потрясення землі в Македонії. Місцями зявилися в землі широкі й глибокі прогалини, з яких на поверхню пробиваються струї горячої води, або густої пари. Кілька сіл знищені так, що в них не залишилась одна ціла хатина.

Кореспонденти ґазет кажуть, що загинувших у районі землетрусу вже є не менше 800 осіб. 10,000 населення залишилися без даху над головою під відкритим небом на сильнім ледянім вітрі й зимнім дощі. В таких умовинах населення терпить тяжкі муки з недостачі тепла, одежі, поживи й медичної допомоги. До того ще з гір зійшло багато вовків, які нападають на окремих людей.

Правительство старається орґанізувати допомогу потерпівшим. Сам король відвідав райони землетрусу й особисто робив на місці зарядження в справі допомоги населенню. На вулицях столиці й інших міст появилося з району землетрусу багато поранених і побитих людей, які шукають медичної допомоги та поратунку від голоду. Король наказав звільнити з війська жовнірів, що походять з місцевостей, навіщених землетрусом, щоб вони могли допомогти своїм кревним відбудуватися.

Найбільш ушкоджені міста Струміца, Валяндово й Удово та їх околиці. В районі землетрусу залізнича комунікація перервана. В Греції задержався міжнародній потяг „Орієнт", який їхав з Царгороду через Білгород до Парижа.

АРЕШТИ В ЗВЯЗКУ З НАПАДОМ У ГАЯХ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — У звязку з нападом у Гаях на команданта постерунку переведено ревізії в Чижикові в таких осіб: Михайла Крохмального, Анастасії Гнатищин, Романа Пелехатого, Михайла Ратушинського, о. Володимира Темяка і в директора місцевої школи, Василя Романова. Поліція шукала за зброєю та нелеґальною літературою, але нічого не знайшла.

Підчас трусу розібрали загату, висипали збіжа й навіть перелили молоко в іншу посудину. Не зважаючи на те, що трус не дав ніяких вислідів, поліція арештувала: Марійку Романівну, Володимира Романова, Анастасію Гнатишин. Одночасно у Львові арештовано: Романа Романова, Петра Михалічка, Андрія Гнатишина, Осташевського й Катерину Гнатишин, а у Винниках Олену й Стефу Банах. Та після переслухання в поліції випустили всіх, крім Андрія Гнатишина й Володимира Романова.

РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКИЙ МОРСЬКИЙ ДОГОВІР.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — В Анґорі підписано воєнно-морський договір між Росією й Туреччиною. По цьому договорі обидві сторони зобовязалися припинити розбудову своїх чорноморських фльот. Колиб одна з тих держав приступила до будови воєнних кораблів, то вона має за шість місяців допочатку будови повідомити другу сторону.

Недавно Туреччина підписала подібний воєнно-морський договір з Грецією, тому для неї договір з Росією є дуже важний. Обидві сторони задоволені, бо припинення будови фльот зберігає їм значні кошти.

КІНЕЦЬ РОЗПРАВИ НАД МЕНШЕВИКАМИ.

МОСКВА (СССР). — Всі чотирнацять соціялістів, яких судили за саботаж і опозицію проти радянського уряду, засуджені до вязниці. Найбільша кара 10 років вязниці, а найменша 5 років. Усі вони в останнім своїм слові перед судом заявили покаяння й осудили своє поступовання.

Майже всі просили для себе ласки від радянського суду.

КРІЗА РУМУНСЬКОГО УРЯДУ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Зприводу позички грошей від Франції в румунському уряді наступила поважна кріза. Частина міністрів згоджується на запропоновані французькими банками умови позички, а частина не згоджується. Король звільнив голову румунського державного банку з його становища за вислані ним телєграми до Парижа проти премієра.

Ображений голова банку каже, що він подасть зажалення до верховного суду, бо звільнення його є неконституційне.

ПЕРЕСТРІЛКА НА РАДЯНСЬКО-ЕСТОНСЬКІМ КОРДОНІ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія).—Невідомий чоловік, який перекрадався з Естонії до Росії через кордон біля Нарви, поранив естонського пограничника, який хотів його затримати. У відповідь на це естонський пограничник застрілив одного російського пограничника з числа тих, котрі чекали перебіжчика на російськім кордоні.

Думають, що той перебіжчик був радянським шпигуном, котрий переносив до Росії важні документи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110, of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES;		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ШЛЯХУ ДО САМОСТІЙНОСТИ

Делеґати Всеіндійських Конґресів одноголосно ухвалювали в 1927, 1928 і 1929 роках резолюції, в яких домагалися цілковитої незалежности Індії.

Наслідки цих резолюцій ще свіжі. Довга затяжна боротьба — мирними засобами, шляхом пасивного опору, яка одначе мимо пасивности потягала за собою день в день численні жертви в людях. Вона певно коштувала більше жертв у людях ніж неодно збройне повстання в державах Полудневої Америки. Але й принесла вона Англії більше шкоди ніж неодно революційне повстання.

Ота боротьба закінчилася тепер угодою між Анґлією і Ґандієм. Індійський провідник заявив, що він далі обстоює повну незалежність Індії, але тепер годиться здержати дальший пасивний опір, а також бойкот анґлійських товарів, як спосіб політичної боротьби, а Анґлія зобовязалася звільнити десятки тисяч політичних вязнів і зізволити, щоби бідні люди самі собі виробляли сіль.

Ґанді погодився від імени індійських націоналістів взяти участь в новій конференції „круглого стола", на якій вирішиться долю Індії вже як британської домінії, як держави, сфедерованої з иншими британськими домініями в одну спілку.

Націоналісти добилися теж значного впливу в міністерствах і адміністрації Індії, а й у націоналізації армії.

Знов Анґлія дала новий доказ, що вміє вийти з великої халепи, приноровитися до нових обставин і ратувати свої впливи. Та вона пізнала, що повна незалежність Індії, це вже тільки питання часу.

Ґанді здає собі добре справу з того, що велика частина націоналістів є незадоволена з такого вирішення справи індійської незалежности. Він свідомий, що його поступовання можна би назвати неконсеквентним. І тому він проголосив, що люди не цінили би так високо свободи, якби не доходили до неї, попонюючи численні помилки і промахи.

Але разом з тим взявся Ґанді розвязувати другу важну проблєму. Заки Індія вибере собі незалежність, він хоче довести до згоди між Індійцями і магометанами, які себе досі взаїмно поборювали і завдяки чому Анґлія могла над Індією так довго панувати. Коли Ґандієви вдасться ослабити отсю внутрішню боротьбу, то це буде ще важнішим здобутком для незалежности Індії, ніж теперішнє замирення з Анґлією.

Д-р Остап Грицай.

„РІДНА ШКОЛА" Й УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО ПІД ПОЛЬЩЕЮ

З останніх покликів до українського народу, проголошених недовно Головною Управою „Рідної Школи", а друкованих теж на сторінках нашого журналу — між иншим в ч. 301 м. р., та в ч. 3. і 16 з ц. р. — читачі „Свободи" знають гаразд, що в біжучому році **наша „Рідна Школа" святкує ювілей 50-ліття свойого істнування.** Важливий ювілей у важливу історичну хвилю в житті українського народу. Пятьдесятьліття невтомної праці одної з найважніших культурних установ нації, пятьдесять років творчого змагання в користь що-найширших кол громадянства, а попри це як найголовніше — пів століття ідейної боротьби з чужинецькими ворогами за всенародню просвіту! Бож ті нечувано нікчемні й нечувано підлі Ляхи, які сьогодні як чужинецькі бандити-наїздники на **споконвіку нашу Галицьку Землю** намагаються всіми можливими способаим здушувати жинецькі бандити-наїзники на просторах, захоплених ляшнею, ті ляцькі конфедерати, кажу, намагалися таксамо безпощадно вже тому пів століття ударемнювати культурні почини українського громадянства в Галичині. Домубши крайнім лизунством, баденівськими мордами та проституцією жінок з ляцької аристократії ласки в австрійського уряду, тодішні Ляхи вживали її в першу чергу на те, щоб закріплювати в галицькій волости режім своїх намісників і старостів. А що оці ляцькі кацики й паші ані гадали дбати про заснування культурних установ в користь українського населення, це для нас аж надто ясне, і всі ми тямимо ще, як важко приходилось нам уже тоді боротися — хоч і не без успіхів! — за кожну школу, кожну українську ґімназію та за наш університет. Але хоч і стояли так проти нас могутні Баденії, Потоцькі тай Голуховські, хоч і накликували на нас ті люті сатрапи при кожній нагоді мадярських гонведів та виграбовували нашого хлібороба до тла за панські податки, а українських діячів саджали масово до криміналу, то дух творчої просвіти в народі таки не загинув. Ні — той дух освіти й науки двигнувся непереможно проти темряви і ворожих затій, і от гурток ідейних людей заснував **в р. 1884 оте „Руське Товариство Педагоґічне,"** яке стало животворною основою нашої великої світлоносниці, нашої нинішньої **„Рідної Школи".**

Справді, яке це пропамятне національне діло!

Адже з історії останніх передвоєнних десятиліть в Галичині ми знаємо, які то труднощі зі сторони скажених ляцьких конфедератів довелось перемагати нашому Педаґоґічному Товариству при послідовному здійснюванні його культурно-просвітніх замислів. Ми пригадуємо собі гаразд той ґвалт, що його счинили ляцькі евнухи Франца Йосифа з приводу вибудування **великої бурси Товариства** при вул. Потоцького, і як то ті мерзаві ляцькі поганці пустили тоді в світ вістку, що ту бурсу вибудували Українці не за народній гріш, а за якісь — **"pruskie marki",** (див. фейлетон О. Макарушки п. н. „Під ювілей Рідної Школи" в ч. 25. нашої „Свободи" з ц. р.). А мені, як одному з колишніх управителів тої бурси, доводиться ще й нині згадати неораз, як то ляцька сволоч намагалася при кожній нагоді влаштувати тайні наступи на будинок заведення, щоб по змозі ушкоджувати його, або нападати вечірною порою на Богу духа винних бурсаків. І то ще в часах передвоєнного, австрійського режіму, в часах, коли ще безпримірна безсоромність ляцьких дрантюхів не сміла заходити до тих границь, які сьогодні затрівожують увесь культурний світ, і не мала змоги розпаношуватися на нашій землі так, як нині, під вонючими крилами **Пілсудського!** Тимто і якже не оцінити нам як треба несхитної видержимости проводу „Рідної Школи" упродовж довгих десятиліть на становищі національного заборола просвітньої думки та великанської ваги дальших завдань, що їх на „Рідну Школу" накладає наша прескорбна теперішність?

Українські брати і сестри — не даймо загибати українській школі під страшним ляцьким ярмом! Розшалілі ляцькі кати готуються винищувати в краю ввесь слід українського науки, української мови й українського слова, наступаючи вже здавна з силою своєї скаженої ненависти до нас на всі установи українського шкільництва в Галичині й на Волині! Ратуймо „Рідну Школу", а причинимося цим до оконечного визволення України з катівських лабет большевії і ляшні!

Бо що ні большевицька ні ляцька школа не заступить і не всилі заступити українській дитині власної, рідної, вщерть національної школи, цього доказувати нікому з нас мабуть не треба. Могли собі колись **большевицькі опришки** горлати богзна що про українізацію та ліквідацію неграмотности **на Україні, і можуть мерзаві** Ляхи брехати, скільки влізеться, про їх добродійства в Польщі; ми знаємо краще, що варті ті „добродійства" наших смертельних ворогів. А зрештою **повний банкрот большевицької господарки** дійшов уже нині до того, що навіть сам большевицький хан, бувший неграмотний босяк Сталін, признав на останній конференції робітників промисловости в Москві, що **большевія „відстала від передових країн на яких 100 років"** (читай: 1000 років — О. Г.) та що тепер московським босякам лишається тільки одно, а саме: **„вчитися, вчитися, вчитися" (очевидно в культурній Европі!),** бо инакше пропадуть без сліду. А другий большевицький болван, Скрипник — той сам, що під час свойого побуту у Львові смів назвати героїв Української Галицької Армії „бандою"! — ствердивши в одній зі своїх статей, що большевики зовсім не виконали досі свойого завдання зліквідувати неписьменність на Україні, подає як причину цієї невдачі дослівно таке: **„Тому, що ми ні до чого нездібні, мало працювали, не звертали на цю справу належної уваги. Звичайно, за це з нас треба здерти три шкури. Це правильно"** (процитовано у статті **Ст. Сірополка:** Ліквідація неписьменности на Рад. Україні" в „Ділі" з 1. II. ц. р.). Отож, як бачимо, большевія, та країна „влади тьми", вимордовуваного й насильно закріпощуваного робітництва й селянства, неграмотности на 75% населення та здушування всякої суспільної, горожанської та індивідуальної свободи, стверджує нині сама свій катастрофальний банкрот щодо праці на полі просвіти, з огляду на що я іще раз підкреслюю, що від большевицької школи нам увік добра ніякого не надіятися. І саме, маючи перед очима відстрашаючий примір большевицького нехтування просвіти широких мас, ми мусимо повертати на шлях, указаний нам зусиллями „Рідної Школи" і добачувати в ньому один з провідних шляхів до нашого духового й політичного визволення. **Бо тільки маси культурного, грамотного й освіченого народу всилі вибороти собі вольну державу і всилі жити вольним, державно-творчим життям.** Навпакиж — маси некультурного, неграмотного й неосвіченого народу, навіть добувши формальної незалежности, **животіють на ділі в такій страшній неволі, як нинішня Росія,** тому, що найглибша душа такого народу темна й несвідома своїх людських прав, і задля того природна жертва всякої брутальної насили.

Так ще раз:

Памятаймо про жертви на „Рідну Школу!" Самеж тепер ось треба цих жертв багато-багато, бо наш Рідний Край, винищуваний водно **ляцькою пацифікацією** та актами невідповідального божевілля фурията Пілсудського, опинився в погляду на українське шкільництво просто над берегом пропасти. Суджений недавно у Львові за здогадну державну зраду наш **посол В. Кохан** не міг ляцькому предсідникові кинути в безсоромне лице кращого арґументу над те, що з колишніх **3,000** українських шкіл за Австрії нині число наших шкіл в Польщі зредуковане до **760!** А у промові **посла Д. Великановича** д. 10. II. ц. р. в дискусії над буджетом міністерства освіти в соймі находимо низку таких статистичних дат про стан нашого шкільництва в Польщі, що вони просто затрівожують. Народніх українських шкіл, яких ще в р. 1922—23 було Польщі **3,114,** тепер **651,** а польських **24,444.** Ґімназій разом **777,** з чого українських усього 6 державних (виборених ще за Австрії), а **15** приватних, значить: скількість **10-кратно** менша, ніж відношення українського населення до польського! Тепер додаймо, що під час пацифікації **3** з тих українських ґімназій **(Тернопіль, Рогатин, Дрогобич)** Ляхи розвязали, лишаючи понад 1,000 наших учеників без дальшої освіти. На **119 учительських** державних семинарій **є** ледви 2 семинарії з українською мовою навчання, бо ляцький уряд свідомо не допускає до побільшення числа українського вчительства, якого дотеепр є ледви **7%!** На **868** професійних шкіл нема в Польщі **ні одної** української, а доступ до польських Українцям дуже утруднений. Рільничих шкіл є нині **129,** але ні одної української, хоч українське населення на 90% рільниче, і Українцям належиться щонайменше 30 рільничих шкіл. Вищих державних шкіл є в Польщі **20,** але знову **ніодної** української, хоч відповідно до числа українського населення **ми повинні** мати в Польщі **3** українські університети, а відповідно до числа студіюючої в Польщі української молоді — **2,600** студентів — бодай один університет. Тимчасом Ляхи, замісць виконати наше домагання українського університету у Львові, до чого Польща зобовязалася зрештою на міжнародньому терені, скасували ще й тих 8 **українських катедр,** які ми мали за Австрії у львівськім університеті.

От вам покищо кілька статистичних дат про стан нашого шкільництва під Польщею, дат, які зрештою далеко не вичерпують усієї трагічности, що її доводиться переживати українській школі в царстві Пілсудського, а до якої я принагідно, на сторінках нашої „Свободи", — ще поверну. І не забуваймо притім про ті окремішні завдання, що їх зреалізування Головна Управа „Рідної Школи" поклала собі світлою метою саме в цьому ювілейному році: **здвигнення будинку для промислових** шкіл **у Львові,** а позатим сотворення **Основного Фонду,** який був би нашому товариству трівкою підставою до безперервної праці.

В цьому мусимо допомогти „Рідній Щколі" всі!

Пятьдесятьліття її невтомимої діяльности нехай зазначиться **пропамятним** жертвенним **подвигом** громадянства **для Неї!**

Покажім ляцьким катам усю **моральну висшість українського народу!**

O Господи!
Дай мені хоч глянути
На народ отой убогий,
На ту Україну.

Т. Шевченко.

В. Будзиновський.

МОГИЛА.

Оповідання.

(4)

Для конюхів було ясне, що духи закопаних в могилі небіщиків нікому не позволяють рити тут. Кождий, хто важиться заколочувати їм спокій, шукаючи тут скарбів, мусить бути скараний. Сей старий мабуть не знав сего, або, злакомившися на скарби, яких тут може цілком нема, знехтував перестороги таких, що тих духів бачили на власні очи, отже дістав свою заплату: духи скрутили йому вязи.

Конюхи зараз дали в село знати. Люди збіглися, прийшов і піп. Старші зараз пізнали, що то старий Саварин. І не силкувалися відгадати, чого він сюди приїхав, бо лопата і порита земля сказали їм се. І про причину смерти думали так, як думали конюхи. Про се й не балакали, бо воно було ясне. Лиш піп не знав, що думати. Похитував головою і не казав нічого. Він знав, що Саварин троха не здужав на серце, та саме тоді, коли взявся до тої роботи, вийшов його час.

Люди стали радити, що робити з небіщиком. В Млинках вже знали, куди Саварин перебрався. Можна було дати знати, щоби сини забрали небіщика. Але се було задалеко, щоби вони могли приїхати, ще заки тіло зогниє. Такого, що так помер, люди не хотіли ховати на посвяченім кладовищи коло церкви. Коли стали радитися, щоби його поховати в степу, піп промовив:

— Послухайте мене, бо я дещо знаю, отже не цілком так думаю, як ви. Коли Саварин ішов на Пиляву, був у мене і балакав зі мною. Він чогось те просив мене, щоби, як впаде і його привезуть до Млинок, поховати його на тій могилі; саме в тім місци, де він, як ось бачите, сам зачав копати. Він тої думки, як бачите, не покинув. Є люди, які знають, коли їм прийде кінець; знають днину і годину. Мабуть такий був Саварин. Чуючи, що його кінець вже надходить, приїхав сюди. Хотів сам викопати собі яму. Взявся до тої роботи, але запізно. Зачав копати, та Бог не дав йому докінчити.

— Може воно таки так було? — замітив один сваток.

— Не инакше, — піп тягнув далі. Я гадаю, що старому не в голові був скарб у могилі. Як би був вірив у той скарб, то був би не важив своєю головою, ідучи під Пиляву, а вже тоді копав би тут. Колиж там добре обловився, то тим меншу мав причину лакомитися на небезпечний і непевний скарб у могилі. Він хотів тут мати свій вічний відпочинок. Як така була його воля, то вшануймо її. Поховаймо його тут.

— А хто викопає яму? — спитали хором.

— Хто? Люди.

— Небезпечно! — відповів один. — А як з тими, що будуть копати, станеться те, що сталося з Саварином?

— Дурніж ви люди, дурні! Але я знаю, що тих забобонів ніхто вам не вибє з голови. Як боїтеся духів, то хіба лиш лихих. На лихих духів є молитва, є хрест, є свячена вода. Все те і мої ризи принесіть сюди. Я могилу посвячу, і лишуся тут, та поки будуть копати, буду молитися.

Люди стали роззиратися, та питали за охотником, що взявся би копати яму. Коли ніхто не зголошувався, один сваток звернувся до коваля і каже:

— Ви все сміялися з тих, що вірять в духів, які пильнують скарбів сеї могили. Ви чванилися, що тих духів не боїтеся, та що колись підете розкопувати могилу.

Коваль справді був з тих, що в духи не дуже вірив. Ще й коли все чванився тим, тепер було йому соромно відмагатися. На добавок піп забалакав до него:

— Ви розумніщі, як инші. Зробіть ту прислугу небіжчикови і його родині. Вони за се добре заплатять вам, бо то багаті люди. Як боїтеся, то я заплачу вам, бо Саварин полишив у церкві деякий гріш. Того, що не зверне, не боюся.

Коваль подумав собі, що в білу днину, при людях і при молитвах попа справді нема чого боятися. Крім того коваль був цікавий, як там є у тій могилі: чи не попаде на яку познаку, що міг би бути який скарб. Згодився копати. Громада врадила поховати небіщика тоїж днини, бо боялася, що як його полищать через ніч на могилі самого без вартівника, то готові розшматкувати його вовки, або й собаки. До села дали знати, щоби столяр зараз зробив домовину. З церкви принесли ризи, хрест і свячену воду. Піп відправив панахиду і посвятив могилу. Сів на могилі і далі шептав молитви. Коваль взяв заступ небіщика і став копати. Люди обступили яму і дивилися на його роботу. Для них було цікаве не так те, як він викидає з ями землю, як те, чи не покажеться який скарб. Коли коваль вже викопав цілий сяжень, вони радили йому, щоби копав ще далі. Думали, що скарб, як є, то лежить глибше. Коваль, котрий до сеї пори вигортав і викидав лиш саму глину, почув, що заступ заскреготав, неначе попав на камінь, або взагалі на щось твердше від глини. Притоптав се місце ногою, крикнув, що яма вже досить глибока і одну руку витягнув до гори, щоби люди, підтягаючи його, помогли йому вилізти з ями.

Вийшовши з ями, коваль став радити, щоби Саварина нині ще не ховати, але поховати, як кождого иншого робітника, аж третої днини. На те сказали йому, що ніхто не схоче в ночи вартувати коло мерця, бо кождий боїться. Коваль хвилю подумав і каже:

— А я вам покажу, що нема чого боятися. Я під могилою розкладу огонь і пересиджу цілу ніч.

Коли се вчула ковалиха, бо й вона була там, як не скочить до мужа і як не крикне:

— Ти вдурів?! Ти сказився? Хочеш, щоби тебе поховали в купі з Саварином?

Коваль моргав до жінки, але вона не бачила сего, чи не хотіла бачити. І всі инші хотіли як найскорше спекатися клопоту. Столяр приніс домовину. Мерця вклали до неї і поховали. Аж по місяци піп мав нагоду вдові і дітям переказати вість, що Саварин помер на могилі під Млинками, та що його таки у тій могилі поховали. Сини й подумати не могли, щоби його тепер викопати, привезти і поховати під церквою; треба було ждати, аж тіло обернеться в глину і лишаться одні кости.

Коваль, раньше найвеселійший в селі, чогось то посоловів. Казали, що дома зробився дуже сварливий, та все дошкулює жінці якимись докорами. Все казав їй, що міг би бути паном, але через її глупоту мусить тяжко молотом працювати на хліб насущний. Він не сумнівався, що коли би був ще раз запустив заступ у глину, то був би попав на закопаний у могилі скарб. При людях, що обступили були яму і дивилися на його роботу, не хотів копати далі, бо був би мусів скарбом поділитися. Того й він радив похорон відкласти і жертвувався на нічного сторожа. В ночи був би скарб виймив і зараз сховав. Глупота жінки зробила, що люди не послухали його ради, але мерця поховали зараз. Правда, через те скарб ще не пропав, але й неустрашимий коваль боявся добувати його зпід свіжого мерця. Ось причина, чому коваль посоловів, та з жінкою будь чого перечився.

(Далі буде).

Суддя (до свідка): Чи ви тоді були паном своєї волі?

Свідок: Ні, моя жінка була біля мене.

—o—

Суддя: Ви вкрали авто; що маєте сказати на своє оправдання?

Обвинуватений: Я прошу взяти як злагіднюючу систему те, що авто було старого моделю.

Нагробний напис.

На цвинтарі Монмартр у Парижі є нагробник з пятьма марморними плитами з такими написами:

„Тут спочиває Жана Мілєра перша жінка Катерина.

„Тут спочиває друга жінка Жана Мілєра, Марія.

„Тут спочиває третя жінка Жана Мілєра, Анна.

„Тут спочиває четверта жінка Жана Мілєра, Магдалина.

А на пятій марморній плиті написано:

„Тут спочиває Жан Мілєр нарешті в спокою.

—o—

— Найдоцільніший був би податок від краси.

— Якжеж це?!

— Як? Таж кожна жінка радо платила би!

—o—

Жінка (зітхає): Ти страшно брутальний! Найрадше покинула би я тебе, та не зроблю того задля моєї мами.

Чоловік: Що це одно з другим має спільного?

Жінка: Нині вечером мама приїздить до нас. Вона покинула тата.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Литовсько-українське віче.

[illegible]товська нюарська громада запросила до себе професора М. Біржишку на віче, [illegible] обговорити справу [illegible] боротьби Литви за [illegible], давну литовську столицю, заграблену підступно [illegible]ками.

[illegible] відбулося в неділю, дня [illegible] березня, в Литовській Галі [illegible] 180 Ню Йорк евеню.

[illegible] той день була величезна [illegible] буря. Мимо того при[illegible] як на таку погоду, знач[illegible] число Литовців і Українців.

[illegible] до литовського віча при[illegible] і місцеві Українці, [illegible] хотіли повитати професора Біржишку та заявити [illegible] симпатії до литовського [illegible].

[illegible] почесній президії, яка за[illegible] на сцені, бачили ми п. П. [illegible]ардіса, заступника [illegible] генерального кон[illegible] місцевого литовського [illegible] й визначніших місцевих литовських громадян. З [illegible] засіли члени комі[illegible] громадяни: М. Шу[illegible], Т. Каськів і Гр. Дідоха.

[illegible] відкрито відспівання литовського національного гимну й кількох литовських пісень.

[illegible] литовський місцевий [illegible] А. С. Тречіокас, привитав [illegible] від імени вічевого комітету, а зосібна привитав професора Біржишку, як одного з найвизначніших литовських провідників.

Тепер мав прийти до слова український бесідник. Громадянин Т. Каськів візвав присутних Українців, щоби відспівали український національний гимн.

По відспіванню гимну виголосив промову д-р Л. Мишуга, в якій обговорив рішення 15 березня 1923 року, яким віддано Польщі не тільки західно-українські землі, але й Віленський округ разом з давною литовською столицею, містом Вильном. Д-р Мишуга говорив далі про те, як на протязі віків наступала Польща на Україну і Литву, як [illegible]фадила Люблинську умову, завела кріпацтво й винародовила всі вищі українські й литовські верстви. Бесідник обговорив і те, що робила з Україною і Литвою Москва, коли не допускала української і литовської мови до шкіл і книжок.

Вороги наші, говорив бесідник, доказали на протязі історії, що як Україна так і Литва з ними жити не можуть. Зате залишила нам історія память про те, як віками жили в згоді Литва, Україна й Білорусь.

Професор Біржишка виголосив довшу промову по литовськи, в якій взивав Литовців до зближення з Українцями, вказуючи, що тільки шляхом зближення до Українців, вдасться їм вдержати свою власну державу, а також відобрати від Польщі ті литовські землі враз з Вильном, які вона загарбала.

Шановний Гість виказував ще инші користи союза Литви, Польщі й Білорусі, які були економічної й політичної натури. Головно спирався на те, що такий союз буде трівкою гарантією мира на сході Европи.

Зосібна звернувся ще проф. Біржишка до Українців і загрівав їх до витревалости в їхній боротьбі за самостійність України.

Віче закінчив громадянин А. Тречіокас, взиваючи Литовців до збратання з Українцями і тут на американській землі.

Присутний.

БОСТОН, МАСС.

Виступ Українців між Американцями.

„Комюніти Гелт Сентер", який міститься на Бласем вулиці, запросив дня 6. березня Клюб школи балетмайстра Авраменка на виступ на концерті.

Концерт відбувся в Авдиторії Бласом Гай Скул. Галя була виповнена публикою по береги.

Виступ наших танцюристів так припав публиці до вподоби, що управа „Комюніти Сентер" запросила Клюб до участи в великім концерті, який плянується на місяць травень. Просили виступити з тими самими танками.

З тої нагоди мушу піднести, що отакі публичні виступи е великою пропаґандою для Українців. Це є дійсно добра робота. І ми, бостонські Українці повинні піддержати всіми силами такий Клюб. Також треба піднести, що громадянин Ґродзінський, голова клюбу і гром. Шило, учитель танків вивязуються зі свого завдання дуже добре, коли добиваються признання з боку Американців.

А. М. Б.

---o

КЛІВЛЕНД, О.

Потреба української сцени.

Наше народне життя чимраз більше поширюється. Давні непорозуміння зачинають минатися. Загал стремить до обєднання і спільної праці.

В нашім народнім житті немалу ролю відграють театральні вистави. Це відоме кождому і нам усім в Клівленді.

Досі давали в нас вистави по церковних ґалях, або йшли наймати ґалі до чужих, а навіть до наших ворогів.

Церковні ґалі вже для нас не вистарчають. До ворогів прямо сором іти. Треба отже мати свою власну театральну сцену, яка всіх задоволяла би і для всіх була би приступна.

Не хочемо розводитися, чому це досі не збудовано такої сцени в Українськім Народнім Домі, але скажемо, що таку сцену думаємо тепер поставити.

Будову української сцени в Укр. Н. Домі вважаємо загальною громадською справою. Збори в тій справі відбудуться в неділю, 22. березня, в ґалі У. Н. Дому, в годині 2.30 пополудні, на які повинні прибути всі шеровці. А загал певно поставиться до цеї справи прихильно, бо поставлена в У. Н. Домі театральна сцена причиниться певно до ще більшого розбудження нашої громади.

С. Г. Палівода, рек. секр.

---o---

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірка в церкві на інвалідів.

Недавно переслано до Обєднання на рідний край $400 від Комітету Злучених Товариств, Братств, Сестрицтв і Горожанських Клюбів як збірку з Листопадового Свята, а тепер переслано ще додатково до Обєднання Листопадову збірку в українській католицькій церкві при Мортон улиці, яка принесла $70.

Збірку призначено на інвалідів.

Молода жінка (в суперечці): Я варю, печу, смажу для тебе! А що маю за це? Нічого!

Чоловік: Слава Богу, бо я маю жолудковий катар.

---o---

Тяжка справа.

— Знаєш, твій приятель Канарчук заручився — чи ти вже ґратулював йому?

— Не можу.

— Чомуж?! Що такого сталося.

— Нічого. Лише я не знаю її, то не можу йому поґратулювати. А її не можу поґратулювати, бо його знаю!

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за лютий 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	359.65	140.	51.09
2.	181.22	141.	28.98
3.	79.35	142.	114.72
4.	85.41	143.	25.71
5.	94.47	144.	40.12
6.	31.91	145.	48.94
7.	191.65	146.	112.01
8.	179.04	148.	15.34
9.	135.82	149.	42.35
10.	168.99	150.	19.21
11.	4.39	151.	93.75
12.	108.72	152.	71.13
13.	44.52	153.	11.01
14.	91.21	154.	44.14
15.	22.67	155.	329.24
16.	38.88	156.	110.79
17.	29.40	157.	29.07
18.	112.04	158.	8.32
19.	10.62	159.	76.22
20.	132.60	160.	65.59
21.	83.10	161.	126.95
22.	84.88	162.	45.62
23.	47.97	163.	87.67
24.	112.55	164.	77.59
25.	46.17	165.	100.16
26.	25.29	166.	13.37
27.	48.17	167.	51.33
28.	133.01	168.	154.68
29.	147.37	169.	50.28
30.	73.97	170.	171.34
31.	120.01	171.	36.84
32.	30.88	172.	27.28
33.	75.15	273.	28.53
34.	138.27	174.	17.86
35.	22.36	175.	114.08
36.	88.72	176.	53.07
37.	70.29	177.	83.42
38.	219.56	178.	52.07
39.	118.32	179.	159.90
40.	30.94	180.	4.53
42.	111.79	181.	131.17
43.	49.18	182.	119.48
44.	139.80	183.	98.76
45.	188.21	184.	7.33
46.	32.58	185.	101.77
47.	48.66	186.	60.15
48.	51.09	187.	41.99
49.	17.54	188.	32.09
50.	34.73	189.	25.62
51.	47.56	190.	26.29
52.	42.14	191.	73.44
53.	58.66	192.	72.52
54.	17.69	193.	118.00
55.	41.87	194.	16.81
56.	116.63	195.	36.46
57.	103.94	196.	39.93
58.	100.21	197.	32.77
59.	138.03	198.	57.28
60.	21.69	199.	9.76
61.	49.99	200.	74.78
62.	53.85	201.	97.84
63.	204.27	202.	40.46
64.	67.50	203.	73.10
65.	251.56	204.	110.40
66.	99.69	205.	20.60
67.	125.47	206.	342.84
68.	34.61	207.	54.44
69.	74.72	208.	35.56
70.	234.13	209.	110.81
71.	10.05	210.	31.59
72.	50.50	211.	120.23
73.	98.76	212.	37.11
74.	49.48	213.	268.90
75.	96.70	214.	61.83
76.	237.93	215.	33.00
77.	74.99	216.	41.95
78.	134.57	217.	287.29
79.	3.51	218.	264.63
80.	42.76	219.	45.40
81.	126.72	220.	137.53
82.	59.91	221.	344.45
83.	85.42	222.	16.79
84.	25.15	223.	179.37
85.	93.21	224.	1.75
86.	189.90	225.	29.10
87.	95.13	226.	11.44
88.	7.18	227.	79.48
89.	11.63	228.	54.41
90.	218.16	229.	166.91
91.	216.11	230.	223.54
92.	14.88	231.	37.71
93.	46.57	232.	57.68
94.	194.66	233.	46.75
95.	47.83	234.	128.70
96.	168.80	235.	110.43
97.	83.85	236.	118.68
98.	119.57	237.	179.56
99.	161.33	238.	66.18
100.	65.50	239.	179.91
101.	54.78	240.	11.59
102.	330.26	241.	81.99
103.	88.06	242.	115.59
104.	197.43	243.	78.45
105.	148.78	244.	20.97
106.	194.15	245.	126.25
107.	51.38	246.	39.13
108.	82.01	247.	216.65
109.	119.41	248.	45.77
110.	24.98	249.	39.94
111.	42.83	250.	17.40
112.	199.28	251.	124.87
113.	66.11	252.	62.32
114.	47.36	253.	68.22
115.	21.09	254.	67.11
116.	60.87	255.	75.40
117.	71.44	256.	33.69
118.	59.40	257.	45.24
119.	30.94	258.	39.02
120.	133.42	259.	140.53
121.	84.34	260.	26.09
122.	52.22	261.	12.04
123.	141.05	262.	47.48
124.	93.81	263.	60.71
125.	18.68	264.	9.99
126.	78.70	265.	30.12
127.	103.85	266.	66.32
128.	59.41	267.	53.92
129.	35.76	268.	68.55
130.	207.74	269.	30.57
131.	38.60	270.	139.31
132.	127.55	271.	49.58
133.	162.07	272.	7.13
134.	68.58	273.	112.66
135.	92.41	274.	138.56
136.	149.90	275.	88.46
137.	162.87	276.	403.78
138.	48.20	277.	77.86
139.	71.90	278.	42.60

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
279.	6.24	338.	223.53
280.	97.33	339.	69.42
281.	25.56	340.	21.68
282.	179.15	341.	81.47
283.	90.79	342.	190.66
284.	21.31	343.	41.47
285.	25.77	344.	42.74
286.	66.17	345.	112.65
287.	9.10	346.	25.23
288	171.39	347.	61.46
289.	30.72	348.	6.93
290.	53.75	349.	79.11
291.	24.50	350.	76.09
292.	272.41	351.	34.12
293.	40.70	353.	17.66
294.	39.50	354.	32.03
295.	179.86	355	46.99
296.	203.55	356.	30.14
297.	15.34	357.	33.26
298.	47.39	358.	61.85
299.	64.48	359.	26.14
300.	262.39	360.	71.46
301.	96.09	361.	330.93
302.	5.49	362.	29.85
303.	62.98	363.	119.19
304.	47.23	364.	231.00
305.	76.81	365.	97.63
306.	24.77	366.	14.40
307.	35.58	367.	216.60
308.	104.34	368.	12.04
309.	38.89	369.	127.75
310.	45.38	370.	188.52
311.	20.23	371.	107.90
312.	50.32	372.	55.92
313.	54.63	373.	28.34
314.	10.56	374.	17.56
315.	14.09	375.	47.31
316.	201.74	376.	17.87
317.	68.47	377.	11.64
318.	111.58	378.	15.04
319.	30.36	379.	47.70
320.	84.42	380.	19.46
321.	112.36	381.	32.77
322.	39.63	382.	26.96
323.	45.70	383.	99.13
324.	102.44	384.	96.36
325.	60.97	385.	171.69
326.	134.78	386.	14.08
327.	44.25	387.	3.51
328.	19.97	388.	164.47
329.	17.59	389.	41.46
330.	63.47	390.	25.22
331.	38.34	392.	16.08
332.	57.69	393.	26.02
333.	101.85	396.	73.68
334.	170.00	400.	62.92
335.	48.78	401.	26.91
336.	174.69		

З місячни вкладок старих родів обезп. $32,512.49

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.04	183.	7.25
7.	3.19	185.	1.72
10.	1.16	191.	1.71
13.	4.46	195.	6.59
14.	15.20	196.	2.00
16.	2.31	204.	27.38
23.	1.34	206.	19.03
25.	21.93	213.	24.84
26.	4.25	217.	37.65
29.	9.69	218.	3.19
31.	7.38	221.	7.60
34.	4.22	223.	4.16
37.	2.14	229.	3.68
38.	8.24	234.	4.15
39.	4.66	235.	2.37
42.	5.16	237.	7.52
44.	6.56	239.	48.41
56.	9.25	242.	12.17
57.	4.91	243	6.64
58.	4.27	245.	17.93
59.	9.91	246.	1.29
63.	3.24	247.	14.51
64.	5.12	248.	2.08
65.	25.77	252.	1.61
66.	1.83	253.	2.29
67.	2.68	255.	1.89
70.	4.50	266.	9.48
74.	4.15	267.	12.30
75.	1.66	271.	5.98
76.	1.85	276.	12.98
78.	8.74	277.	36.83
83.	9.98	278.	1.35
84.	2.41	281.	24.97
85.	4.17	284.	3.69
87.	24.57	292.	17.43
91.	2.77	295.	16.91
92.	2.52	301.	17.65
94.	27.46	308.	6.60
97.	28.77	309.	7.26
100.	13.52	313.	5.93
102.	22.32	322.	2.03
104.	1.01	323.	4.19
106.	3.26	325.	3.25
112.	7.35	326.	13.22
113.	2.15	333.	2.45
115.	2.45	334.	2.47
117.	5.81	336.	9.48
122.	5.90	338.	5.15
127.	5.13	345.	4.15
130.	13.12	346.	2.56
131.	6.44	347.	5.10
133.	10.37	350.	1.70
137.	4.15	351.	2.16
141.	2.83	357.	14.43
143.	2.57	361.	64.02
144.	15.12	363.	7.21
145.	4.15	364.	6.46
146.	8.35	366.	4.73
151.	5.93	367.	8.34
152.	1.45	369.	3.23
155.	4.15	371.	10.82
157.	2.37	372.	40.48
160.	50.90	382.	4.53
163.	14.36	383.	10.54
167.	7.66	385.	11.15
168.	2.37	387.	6.80
174.	7.38	388	5.19
177.	34.76	389.	2.16
179.	8.11	390.	2.20
181.	2.68		

З місячни вкладок нових родів обезп.	$1,281.83
Разом від членів	$33,794.32
Процент від моргечів	5,513.02
Прцоент від бондів	3,650.00
Сплати моргечів	825.00
Сирітські части по бл. п.:	
в. 336 Білий Стефан	500.00
Разом	$44,282.34

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Хрущ Микола	800.00
в. 1 Барна Микола	1,000.00
в. 66 Биндас Терентій	1,000.00
в. 90 Пятничанський Г.	500.00
в. 142 Саранчак Яків	1,000.00
в. 160 Данилюк Гр.	500.00
в. 170 Мендак Олекса	500.00
в. 223 Сухиня Григ.	1,000.00
в. 300 Олексюк Анна	200.00
в. 324 Ґрендей Мих.	500.00
в. 336 Білий Стефан	1,000.00
в. 367 Шурґот Микола	250.00
в. 396 Нідзелська Марія	750.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. НС Федейко Іван	71.29

Запомоги з фонду запомогового:

в. 2 Ґабор Андрій	50.00
в. 8 Шиманський Мик.	50.00
в. 9 Качмарик Іван	50.00
в. 12 Урбан Кіндрат	50.00
в. 23 Іванюк Стефан	50.00
в. 38 Кохановський П.	50.00
в. 38 Тенерович Іван	50.00
в. 38 Нищот Дмитро	50.00
в. 70 Туренчак Михайло	50.00
в. 118 Лапінський Григ.	50.00
в. 128 Стшибіцька Марія	25.00
в. 163 Пашковська Анаст.	75.00
в. 168 Іванило Теодор	50.00
в. 179 Папчак Петро	25.00
в. 206 Бардачевська Вар.	50.00
в. 215 Кучма Онуфрій	50.00
в. 217 Легкий Василь	50.00
в. 221 Кузьма Михайло	50.00
в. 230 Мисливий Іван	50.00
в. 234 Ільків Микола	100.00
в. 235 Бобак Іван	25.00
в. 241 Дубина Григорій	50.00
в. 274 Кравець Варвара	25.00
в. 286 Світлик Антін	50.00
в. 289 Януш Анна	25.00
в. 300 Павлат Іван	50.00
в. 325 Ткач Микола	50.00
в. 339 Ґайванович Мик.	50.00
в. 390 Савяк Домінія	50.00
в. 392 Леосько Іван	100.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 10 Шкурат Теодозій	185.00
в. 28 Бурак Іван	500.00
в. 28 Бартків Федор	444.00
в. 29 Шафран Семен	93.00
в. 69 Когут Михайло	463.50
в. 87 Окаль Гнат	104.25
в. 102 Васенко Йосиф	225.00
в. 104 Глива Дмитро	159.29
в. 273 Кирик Дмитро	136.00

Виплати з фонду народного:

Свобода за Діточий Журнал	327.80
в. 45 Гарасим Емілій	50.00

Виплати з фонду конвенційного:

Кошта подорожі і дієта головного уряду на річне засідання	1,453.53

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,985.20
Платня гол. уряду	580.00
Кошта подорожі і дієта гол. контролі	261.16
Стейти за лайсенси	133.00
Кошта правні	35.00
Переплетня книг	5.50
Видатки канцелярійні, почта, тел.	44.99
Видатки почтові гол. предс. за 1930	7.56
Податок за воду	10.17
Разом	$19,775.24

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. січня 1931 остала	$417,779.08
Прихід за лютий	44,282.34
Разом	$462,061.42
Розхід за лютий	19,775.24
Готівка з кінцем міс. лютого остає	$442,286.18

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 442,286.18
Моргечі	1,388,778.50
Бонди	563,855.50
Реальність	123,000.00
Разом	$2,517,920.18

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,837,808.76
„ резервовий	353,514.00
„ запомоговий	75,425.55
„ адміністрац.	19,816.86
„ народний	8,149.31
„ конвенційний	20,254.04
„ сирітський	202,951.66
Разом	$2,517,920.18

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член У. Н. Союза, від. 118, складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі $50 з фонду допомогового.

Григорій Лапінський,
Пітсбурґ, Па.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за лютий 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	27.00	160.	8.90
2.	19.80	161.	11.30
3.	11.25	162.	3.15
4.	2.70	163.	7.88
5.	6.30	164.	9.70
6.	2.00	165.	2.45
7.	26.33	166.	1.58
8.	20.48	167.	6.53
9.	23.10	168.	24.55
10.	3.82	169.	4.25
12.	2.25	170.	13.50
13.	7.25	171.	25
14.	1.60	172.	2.05
15.	2.75	173.	5.40
16.	8.75	174.	3.60
17.	4.50	175.	8.55
18.	8.55	176.	4.10
20.	7.00	177.	6.30
21.	11.48	179.	22.50
22.	15.53	181.	8.55
23.	3.38	182.	9.45
24.	18.45	183.	3.45
25.	2.95	185.	6.75
26.	4.05	186.	1.58
27.	2.50	187.	90
28.	23.00	188.	4.30
29.	22.30	189.	2.70
30.	8.80	191.	7.20
31.	15.80	192.	12.15
33.	4.05	193.	10.15
34.	23.85	196.	3.60
35.	2.50	197.	90
36.	75	198.	3.15
38.	17.80	200.	9.45
39.	10.80	201.	13.30
40.	4.75	203.	5.85
42.	9.90	204.	16.00
43.	4.05	205.	5.00
44.	20.47	206.	44.80
45.	16.88	207.	6.30
46.	1.15	208.	2.90
47.	3.70	209.	9.45
48.	12.15	210.	3.40
50.	6.30	211.	9.50
51.	1.13	212.	2.55
52.	75	213.	24.70
53.	5.85	214.	8.80
54.	3.60	217.	36.90
55.	7.90	218.	33.10
56.	20.25	219.	4.73
57.	9.90	220.	19.15
58.	12.15	221.	17.10
59.	16.20	223.	33.10
60.	2.70	224.	75
61.	4.05	226.	1.80
62.	6.15	227.	7.20
63.	17.33	228.	4.35
64.	9.00	229.	15.75
65.	31.05	230.	28.12
66.	1.58	231.	21.45
67.	15.08	232.	6.30
68.	2.70	233.	68
69.	4.10	234.	38.25
70.	24.33	235.	7.65
71.	25	236.	5.85
72.	8.55	237.	18.22
73.	9.45	238.	2.95
74.	1.60	239.	31.50
75.	13.75	240.	1.00
76.	27.90	241.	7.42
77.	7.20	242.	14.20
78.	4.00	243.	15.43
80.	4.95	244.	3.85
81.	6.75	245.	26.25
82.	8.80	246.	4.73
83.	13.95	247.	28.65
85.	14.65	248.	3.15
86.	11.50	250.	1.35
87.	16.90	251.	11.70
88.	65	252.	6.90
89.	8.60	253.	7.20
90.	23.85	254.	3.60
91.	28.15	255.	5.20
93.	5.85	256.	2.25
94.	20.02	257.	3.15
95.	9.25	258.	4.50
96.	23.85	259.	15.98
97.	23.85	260.	1.35
98.	4.05	261.	75
99.	31.95	262.	5.85
100.	5.40	263.	7.70
102.	38.03	164.	2.93
103.	6.95	265.	4.28
104.	18.00	266.	6.08
105.	12.85	267.	6.10
106.	6.30	268.	8.33
107.	8.85	269.	3.60
108.	9.00	270.	17.80
109.	13.50	271.	4.05
112.	15.95	273.	13.10
113.	4.30	274.	10.58
114.	7.70	275.	7.65
115.	90	276.	70.00
116.	11.25	277.	5.18
117.	3.15	278.	9.00
118.	2.05	280.	3.15
120.	18.00	281.	3.38
121.	13.40	282.	30.15
122.	25	283.	5.40
123.	11.25	284.	1.80
124.	14.90	285.	2.05
126.	2.05	286.	4.30
127.	11.93	288.	22.73
128.	8.20	289.	6.52
129.	2.25	290.	4.05
130.	10.80	292.	27.00
131.	6.18	293.	2.25
132.	16.65	294.	5.18
133.	9.00	295.	28.20
135.	5.40	296.	18.70
136.	22.59	297.	3.60
137.	23.40	298.	5.20
139.	5.40	299.	4.95
140.	6.80	300.	17.10
141.	2.93	301.	11.50
142.	21.60	302.	75
144.	5.90	303.	2.05
145.	4.05	305.	5.85
146.	11.03	306.	1.15
148.	4.05	307.	3.85
149.	4.68	308.	13.75
150.	11.05	309.	4.50
151.	9.70	310.	5.63
152.	5.06	312.	9.25
155.	45.00	313.	50
156.	16.20	314.	1.60
158.	90	316.	22.28
159.	11.28	317.	12.60

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
318.	11.93	357.	4.05
319.	25	358.	5.15
320.	8.33	359.	4.30
321.	18.68	360.	12.60
322.	2.05	361.	29.50
323.	10.70	362.	7.95
324.	8.55	363.	18.45
326.	15.75	364.	22.28
327.	4.10	365.	11.50
328.	2.70	366.	3.40
329.	45	367.	18.50
330.	2.70	369.	20.53
331.	6.75	370.	10.80
332.	8.55	371.	12.85
333.	8.30	372.	50
334.	13.95	373.	2.93
335.	5.20	374.	4.50
336.	26.75	375.	2.47
338.	25.45	377.	50
339.	10.58	378.	1.80
340.	3.65	379.	9.45
341.	9.90	380.	4.72
342.	28.80	381.	4.05
343.	3.40	383.	12.40
344.	4.95	384.	16.45
345.	13.50	385.	19.80
346.	5.75	386.	2.25
347.	6.55	388.	14.65
350.	2.03	389.	2.25
351.	2.95	396.	13.68
354.	2.70	400.	17.10
355.	4.28	401.	4.05
356.	1.90		

З місячних вкладок $3,437.47

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 371 Тарновський Гр.	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Діточий Журнал	655.70
Платня помічних сил	248.00
Видатки канцелярійні почта і т. п.	13.16
Разом	1,316.86

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. січня 1931 остала	$97,753.33
Прихід за лютий	3,437.47
Разом	$101,190.80
Розхід за лютий	1,316.86
Готівка з кінцем міс. лютого остає	99,873.94

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$99,873.94
Моргечі	94,040.00
Бонди	52,150.00
Разом	$246,063.94

Стан довжний:

Фонд посмертний	$174,109.45
„ адміністрац	71,954.49
Разом	$246,063.94

Мик. Мурашко, гол. предс
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

І У НАС НАРОД І СЛОВО

Пишіть і друкуйте,... а на Москалів не вважайте, — нехай вони собі пишуть по своєму, а ми по своєму, у їх народ і слово, і у нас народ і слово.

А чиє краще, нехай судять люде. Вони здаються на Гоголя, що він пише не по своєму, а по московському, або на Вальтер Скота, що й той не по своєму писав. Гоголь виріс в Ніжині, а не в Малоросії і свого язика не знає, а Вальтер Скот в Единбурзі, а не в Шотляндії, а може іще було що небудь, що вони себе одцурались — не знаю. А Бернс усе таки поет народний і великий. І наш Сковорода таким би був, як би його не збила з пливу латинь, а потім московщина.

Покійний Основяненко дуже добре приглядівся на народ, та не прислухався до язика, бо може його не чув у колисці од матері, а Гулак-Артемовський хоч і чув, так забув, бо в пани постригся.

Шевченкова передмова до 2-го видання Кобзаря (1847 р.).

Де в серцях
Для вітчини нема любови,
Каліки вбогі там — не люде,
Нікчемні у своїх ділах,
І слава їх порожня буде.

Т. Шевченко.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МОНТ КАРМЕЛ, ПА.

На Рідний Край.

З нагоди іменин учителя п. Стефана Грабара на прийомі місцевого хору, в неділю, 11. січня зібрано $20, які призначено по половині на Рідну Школу й на Лемківську Бурсу. Гроші вислано через Обеднання.

Зложили: А. Гардиш $6; С. Грабар $5; по $1: Г. Дзвінка, С. Синкович, Ю. Суханич, С. Воргач, І. Зебяк, о. В. Обушкевич, В. Мацовський, І. Воргач, В. Грибович. — Разом $20.

Збіркою занявся А. Гардиш.

Андрій Гардиш.

—o—

ШИКАГО, ІЛЛ.

Замісць святочних желань.

Громадяний С. Генсьорський переслав до краю через Обеднання 5 долярів. З того 2 дол. на інвалідів, 1 дол. на Рідну Школу, 1 дол. до тов. „Просвіта", а 1 дол. до протиалькогольного товариства.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На поміч Рідному Краєви.

Члени Товариства Жеребецька Любов, 144 відділ Українського Народного Союза, зібрали на своїх зборах 27 долярів на допомогу Рідному Краєви. Гроші вислано через Обеднання.

Збірку переслав

О. Кобилянський.

—o—

НАЙЕГАРА ФОЛС, Н. Й.

На Рідний Край.

В церкві при панахиді зібрано $9.20. Братство Покрови Пресв. Богородиці видало з каси $12. — Разом $21.20.

Розділено як слідує: потерпівшим 7 дол.; на інвалідів 7 дол.; на визвольну боротьбу 7 дол. і 5 ц.; Оплата пересилки 15 ц. Гроші вислано до краю через Обеднання.

Іван Борак.

ВИКАЗ ЖЕРТВ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

за четверте чвертьріччя 1930 року.

I. На будову дому:

1. Обеднання, Ню Йорк	$1,000.00	
2. Укр. Гр.-Кат. Парохія і Гетьм. Січ (о. Оленчук), Віндсор, Онт.	50.00	
3. Канад. Укр. Інститут Просвіта (Р. Калинюк), Вінніпеґ, Ман.	25.00	$1,075.00

II. На платні інвалідам:

4. Обеднання, Ню Йорк	300.00
5. II. Окр. Гетьм. Січ (Ів. Дужанський), Укр. Парох. і Тов-а, Шикаго, Ілл.	137.38
6. IV. Окр. Укр. Січ. Орг. (М. Чемний), Дітройт, Міш.	125.00
7. Ник. Сигерич з протест. віча в Борнсайд, Ілл.	114.00
8. Ол. Муший, Брандон, Ман.: Дохід з концерту Просвіти в Брандон, Ман., $31.15; укр. гр.-кат. церква в Аррен, Саск. $18.05; укр. гр.-кат. церква в Норквей, Саск., $12.00; укр. гр.-кат. церква в Сван Плейн, Саск., $7.10; укр. гр.-кат. церква в Сант Філіпс, Саск., $5.00. — Разом	73.30
9. Кольон. Україна й Горгам (о. М. Мартинюк)	60.00
10. Укр. гр.-кат. парохія і Гетьм. Січ (о. Оленчук), Віндсон, Онт.	50.00
11. Канад. Укр. Інст. Просвіта (Р. Калинюк), Вінніпеґ, Ман.	50.00
12. Укр. Гром. (Ст. Толенціо), Елмайра Гайтс, Н. Й.	50.00
13. Укр. Тов. Просвіта (І. Кривий), Буенос Айрес	47.00
14. Гр.-кат. церква (о. Л. Чапельський), Майнерсвіл, Па.	39.00
15. Члени Січ. Херв. Хреста, Шикаго, Ілл.	37.12
16. Тов. ім. М. Шашкевича (?)	30.00
17. Тов. Просвіта, 22 відд. Взаїмної Помочі (Гр. Будник), Гемілтон, Онт.	26.00
18. Софія Кульпак (?)	25.00
19. Еписк. Ординаріят, Филаделфія, Па.	23.26
20. П. Кулиняк, збірка, Шикаго, Ілл.	18.00
21. Правосл. Громада (о. О. Нижанковський), Сімор, Конн.	17.60
22. Укр. Громада (Йосиф Підлуський), Бріджпорт, Конн.	15.00
23. Просв. Тов. ім. М. Грушевського й інші Тов-а (С. Задорожний), Ошава, Онт.	14.33
24. Канад. Укр. Інст. Просвіта (Ф. Іваницький), Ріджайна, Саск.	13.00
25. М. Гнідан і Тов., Гілкрест, Ман.	3.00
26. Е. Команишин, Шикаго, Ілл.	2.00
27. Г. Ничай, Шикаго, Ілл.	2.00
28. С. Цимбала, Павтукет, Р. Ай.	1.00
29. Я. Грабар, Палмертон, Па.	1.00
30. А. Корчівський, С-та Катаріна, Бразилія	1.00
31. Я. Головацький, Кордова, Арґентина	1.00
Разом	$2,350.99

Неподані жертводавці:

32. Через: Kred. Anstalt g. Handel u. Gewerbe, 28 грудня 1930	81.00
33. Через: Kred. Anstalt f. Handel u. Gewerbe, Відень, 23. XII	80.00
34. Через: Bank Ang. Polski, Warszawa, 20 грудня 1930	43.00
Разом	**$2,554.99**

(Дві тисячі пять сот пятьдесять чотири доляри і 99 центів).

Фонд будови Дому Укр. Інваліда у Львові виносить з днем 31. грудня 1930 р. **$30,195.10** і є в цілости ульокований в двох нерухомостях та на вкладкових книжках банку „Дністер", „Централбанк" і Зем. Гіпотечний Банк у Львові.

Львів, у січні 1931 р.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:

Д-р І. Ґижа, голова. **С. Волошиновський**, скарбник. **М. Брилинський**, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 березня, точно в годині 9-тій рано, в місци, де звичайно. — Ів. Кульматицький, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорожська Січ, від. 385, повідомляє, що чвертьрічний мітінґ відбудеться в неділю, 15 березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Юніверзіти і 6-тій евені Н. І. Буде справоздание секретаря і касієра та приниманния без вступного до Товариства, а до У. Н. Союза після статута. — Іван Кіт, -пр.; О. Шабатура, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх членів, що квартальний мітінґ відбудеться 15 березня, в годині 1-ій пополудни, в Народ. Домі, 1020 Н. 9-та ул. Всі члени повинні явитись на той мітінґ. — Петро Івасишин, секр.; Дмитро Бакай, предс.; Григорій Качмар, кас.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 7.30 вечером точно. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані і стратять всякі права до запомоги. Не явившийся член чи урядник підлягає карі після статута. — Григ. аГрасим, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 березня, в'гали церковній, зараз по Богослуженню. Пригадується довгуючим членкицям, щоб вирівнали свої залеглости(бо в противнім разі будуть суспендовані. — Марія Розуміло, предс.; Марія Тулай, секр.; Ева Ладик, скарб.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в Італійській Гали. Проситься всіх членів і членкинь явитись на зборах. Напоминається довгуючих вирівнати старі довги, бо в противнім разі будуть виключені з організації. — Федор Кузенко, секр.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 15 березня, у Михайла Олексука, під ч. 6 Орчард Стр. Проситься всіх членів явитись на мітінґ. — Семен Гнатишак, пр.; Михайло Олексяк, секр. рек.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє, що квартальний мітінґ відбудеться 15 березня, в гали парохіяльній, в годині 2-ій пополудни. На сей мітінґ обовязані всі члени явитись і вирівнати свої вкладки, а також датку по покійним члені. Каса наша підупала, бо члени не являються на кождім мітінгу. Не явившийся член підляже карі після ухвали. — Теодор Карплюк, предс.; Гавриїл Бутовський, секр.; Петро Борщ, кас.

ЛОРЕЯН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться 15 березня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали. Проситься всіх членів прибути в означений час. Членів котрі мусять робити в час мітінгу, проситься доручити свої вкладки до 7 день по мітінгу. Вкладки до голов. каси У. Н. Союза будуть висилані завсіди 26-го кождого місяця. — Дмитро Колачко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 303 Гудсон Еве. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Никола Сорохтей, предс.; Дмитро Сподарик, секр.

ЛАКАВАНА, Н. Я. Бр. Пресв. Богородиці, від. 149, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15-го березня, в годині 7-ій ввечір, в гали церковній при Вілксбері. Просимо на сей мітінґ зійтися, бо маємо важні справи до полагодження. Еще раз заявляється, що більше по колекті ходитись не буде, а кождий член мусить заплатити свою вкладку на мітінгу. — Онуфрій Стецьків, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Надзбруча, від. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 618 Вест Лакавана Евеню. — Г. Запотічний, голова.

ОЛІЕН, Н. Я. Тов. Зап. Січ, від. 363, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 7.30 ввечір, у власнім домі. Проситься, щоб кождий член прибув на мітінґ. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Дм. Мішанець, предс.; І. Скробач, кас.; Д. Базів, секретар.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА. (24)

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Місяць маршу на полудневий схід, як тубільці говорили Тарзанови, жили дивні люди. Вони носили богато прикрас з блискучого жовтого металю. Їх списи й стріли були закінчені ним. Навіть їх кухонне начиння було зроблене з нього. Вони були дуже жорстокі, їх місто було з каменя, оточеного високим муром.

„Се дуже злий народ", говорив Бусулі. „Вони не білі, як ти, ні чорні, як я, а вкриті волоссям, як горилль Больгані. Один лише наш начальник їх бачив. Будучи молодим мущиною, він товаришив свому батькови та був на виправі в те дивне місто. Вони дуже злий народ. Вони зїли наших вояків."

Тої ночі Тарзан випитував за сих людий самого начальника. Старець пригадував собі їх добре. Він оповів йому про свою довгу подорож горі рікою та серед диких гір. „Жди, поки не скінчиться дощева пора" радив він. „Тоді я зберу деяких своїх вояків та піду з тобою." Тарзан мусів тимчасом вдоволитися сею обіцянкою.

На другий день мала громадка мисливих вернула з вісткою, що вони стрінули кілька миль від села велику громаду слонів. Між ними було кілька старих самців, котрих зуби варта були великі гроші. Поробleно приготовання до польовання. Варівник приготовив чарівний напиток, щоби запевнити добре щастя для мисливих, і зі сходом сонця пятьдесять чорних мисливих вибралися на полювання.